



Rom 7 - Innledning

Dette kapitlet består av tre deler: Det første handler om Guds barns frihet fra loven (v. 1-6). Det andre handler om hvordan loven virker når den angriper ondskaper som bor i oss (v. 7-13). Det tredje taler om striden mellom ånden og kjødet (v. 14-25).

I det forrige kapitlet var Paulus opptatt med å vise at nåden ikke gir plass for synden. Der sier han, som et løfte, at synd ikke skal få herske over de som har liv i Gud. Og grunnen til det er at de "ikke er under lov, men under nåde" (v. 14). I dette kapitlet tar han så dette emnet opp på nytt, og går nærmere inn på begge sider av saken: Han taler om friheten fra loven og hvordan vi kan få den. Men også om dens følger og hvordan den virker; nemlig at da først er vi satt i stand til å tjene Gud i ånd og sannhet.

Men så lærer også apostelen her at til en sann gudfryktighet hører frihet fra loven. Spesielt taler han i v. 5 og 6 om at "de syndige lystene ble vekket ved loven". Da kunne det kanskje se ut som om han fremstiller loven som et onde, en kilde til synd. Derfor gir han en ny forklaring på hvor god og hellig loven er. Dermed viser han at det er lovens virkning som gjør at den oppegger og åpenbarer alt det onde som bor i mennesket. Samtidig blir det da en forklaring på det verk loven gjør, og den nytte den har, i et menneskes omvendelse. Og det viser at loven med all sitt lys og makt, sine bud og forbud, ikke på noen måte makter å bremse, langt mindre utrydde, synden. Det som skjer er at tvert imot setter loven hele det naturlige menneskes ondskap i opprør, og dermed knuser og dør den mennesket. Dette er tankegangen og innholdet i v. 1-13.

I forbindelse med at Paulus tar opp syndens makt, der loven hersker, beskriver han videre menneskenaturens generelle forderv, også hos de som er født på ny. Denne beskrivelsen kan en gjerne se som en tilføyelse til det forrige kapitlet. Der skildret han de kristne som "døde for synden", som de som hadde forlatt dens tjeneste, dens herredømme. Men samtidig hadde han alvorlige formaninger til disse kristne, om at nå måtte de ikke tjene synden. Dermed lot han dem tydelig nok forstå at de ikke var helt fri fra den, men ennå stadig ble utsatt for syndens fristelser. Denne side av saken går han nå nærmere inn på gjennom en levende skildring av hvordan han selv opplevde syndens makt. I en tid da han samtidig hadde fått en villig ånd og "fryder seg i Guds lov etter det indre menneske". Ved at han skildrer sin indre kamp mot synden på denne måten, og hvordan han kom til kort overfor lovens bud, viser han hvor nødvendig det er å være fri fra loven som frelsesgrunn. For både han og alle andre opplever at den gamle naturen (som han kaller kjødet) alltid blir værende i oss, og arbeider også i Guds barn. (v. 14-25).

I de første seks versene skildrer altså Paulus Guds barns frihet fra loven; hvordan vi er blitt fri fra loven, og hva som er følger og virkninger. Han viser at denne friheten fra loven bare oppstår ved at mennesket dør og dødes. Han sier:

Rom 7, 1

1: Eller vet dere ikke, brødre - jeg taler jo til dem som kjenner loven - at loven har herredømme over et mennesket den tiden det lever?

Eller vet dere ikke, brødre. Paulus begynner med et spørsmål i en utfordrende tone. Han vil vekke oppmerksomheten og få dem til å tenke grundig over dette. For nå gjelder det et særdeles viktig

forhold om friheten fra loven han skal tale til dem om: Dette at denne friheten får vi bare gjennom å dø, eller å dødes/overgis til døden (v. 4). Da er det også særdeles viktig å ha dette forholdet klart for seg for at vi virkelig mer kunne tro denne friheten. Men også for å kunne fatte hva den innebærer. Det er først og fremst totalt urimelig, et tomt ord og et bedrag for alle menneskers vantros mørke, dette at vi skulle være fullstendig fri fra lovens krav og dommer.

Å nei, heter det alltid i hjertet, fri fra loven, det kan jeg umulig være. Jeg kjenner jo alltid på lovens krav og dom i hjertet mitt. Nei, var jeg fri fra loven, - da var jeg jo salig frelst! Da hadde jeg jo ingen synd innfor Gud! Hvis jeg var sikker på at Gud ikke dømmer etter loven, da var jeg også så sikker på at jeg eide hans nåde, akkurat som de som alt er hjemme i himmelen. Nei, det er å gå for langt! Slik taler vantroen i hjertet vårt. Da kommer Paulus her og sier: Kjære brødre! Akkurat så fri fra lovens krav og dommer er dere, når dere er døde fra den og forenet med ham som ble oppreist fra de døde. Just så fri fra loven som frelsesgrunn, som de som alt er hjemme i himmelen -! Ja så fri som om det aldri var gitt noen lov på jorden, hverken med ett eller ti bud. For denne friheten har dere fått ved at dere har dødd. Dere har dødd fra loven og oppstått i en ny tilstand, liksom i en ny verden. En slik fast grunn for vår trøst er det apostelen legger her, når han sier at vi "døde bort fra loven", eller at "loven har herredømme over et menneske den tiden det lever".

Men der er mange lettsindige mennesker som tilegner seg trøstelige ting altfor lett og hastig, uten at de virkelig eier dette. Luther sier de "bare tar skummet av evangeliet, men har aldri drukket av den sterke vinen". Slike mennesker kan ofte, i sitt kjødelige sinn, si: "Hør her! Er vi ikke fri fra loven? Hva behøver vi bry oss om loven? Overfor den kan jo likevel ingen stå ren". Gjennom denne teksten svarer da Paulus: Nei, stopp nå litt! Det er ikke min mening at alle mennesker er fri fra loven. Det kommer an på om du har dødd fra den. Du må ikke selv løse deg fra loven. Det er ikke slik det foregår. Hver eneste kvinne er ikke fri fra ektepakten (mannens lov). Det avhenger av et dødsfall om hun skal bli fri. Vet dere ikke, kjære brødre, hvordan det er med loven - jeg taler jo til dem som kjenner loven - jeg taler jo ikke til blinde hedninger, men til dem som er blitt undervist i Herrens lov. Vet dere ikke:

at loven har herredømme over et menneske den tiden det lever. Dette er et forhold med loven som gjelder generelt. Uttrykksformen er den samme som apostelen anvender i kap. 6: 7, der han sier at "den som er død, er rettfærdiggjort fra synden", han synder ikke mer. På samme måte er det med vårt forhold til loven. Den som har dødd, har ikke mer noen lov over seg. Loven hersker jo bare over mennesket den tiden det lever - ordrett: "så lang tid det lever", hverken kortere eller lengere tid. Hva som menes med dette, kan belyses med massevis av eksempler. For enhver stilling gjelder en bestemt stillings-avtale, et reglement, en "lov". Hver enkelt slik "lov" gjelder for/"har herredømme over" mennesket bare så lenge det er i den bestemte stillingen. I forrige kapittel talte Paulus om tjenerstanden. Så lenge jeg tjener en herre, gjelder den herrens stillings-reglement som en lov så lenge jeg tjener under den avtalen. Men når jeg går inn i tjeneste for en annen herre, da er jeg fri fra avtalen med den forrige herren. Da hersker ikke han over meg lenger. Så bruker apostelen et annet kjent eksempel; det forholdet som gjelder i ekteskapet:

Rom 7, 2-3

2: Den kvinnen som har en ektemann, er ved ekteskapsloven bundet til sin ektemann så lenge han lever. Men hvis ektemannen dør, er hun løst fra ekteskapsloven som bandt henne til ektemannen.

3: Hvis hun da gifter seg med en annen mann mens hennes ektemann lever, skal hun kalles horkvinne. Men hvis hennes ektemann dør, er hun fri fra ekteskapsloven, slik at hun ikke er en horkvinne, selv om hun gifter seg med en annen mann.

Det som er hovedsaken i det Paulus vil lære oss med dette eksemplet, er at det er bare gjennom en død vi befries fra loven. Det var mannens død som gjorde at kvinnen var fri fra "ekteskapsloven". Dette eksemplet har apostelen valgt for å belyse hans mer generelle budskap i v. 1. Og han bruker det for å gi de kristne i Rom en forestilling om den "store hemmeligheten" (Ef 5: 32); menigheten og Kristus, som lemmer på legemet, som bruden og brudgommen. Dette forholdet bruker han også i v. 4.

Men det disse versene først og fremst vil lære oss, er det vi allerede har nevnt; at det er bare gjennom en konkret død vi oppnår frihet fra loven. Vi lærer hvor fullstendig falskt og urettmessig det er å innbille seg at en eier nåden i Kristus, hvis en ikke er "død bort fra loven", men fremdeles egentlig trøster seg til den. Og trøste seg til den gjør alle som ennå treller under den, forsøker å leve etter den, - med et underforstått håp om å oppnå evig liv på den måten. Mange tenker nok på nåde som noe vi får når vår egen rettferdighet ikke strekker til. Dette er nok det mange mener med "å tro på Kristus". Men det er ganske konkret bare et åndelig ekteskapsbrudd. Så lenge ektemannen lever, er hustruen bundet i henhold til ekteskapsloven, og har da konkret gjort lovbrudd om hun gir seg hen til en annen mann.

Slik blandes to årsaker til trøst sammen. Og det til og med to forhold som strir rakt mot hverandre: Det både å skulle bli rettferdig gjennom loven, og det å eie nåden i Kristus, er åndelig utukt, et åndelig ekteskapsbrudd. Det er å svike sitt forhold til loven, som en er skyldig å oppfylle fullkomment - hvis en vil bli rettferdig gjennom den (Gal 3: 10). Det er å være troløs mot lovpakten, som hvert menneske står under - hvis de søker rettferdighet gjennom loven. Nåde og frihet fra lovens dommer tilhører et helt annet folk: De som er døde fra loven og søker all sin rettferdighet i han som er stått opp fra de døde. Hele verden lever i dette mørket. De vet ikke at her er to vidt adskilte åndelige riker, med sine helt forskjellige lover og rettigheter - "to pakter" (Gal 4: 24). To helt forskjellige veier til rettferdighet og frelse: Lovens og nådens, gjerningenes og troens. I det tiende kapitlet i Romerbrevet kaller Paulus disse to veiene "den rettferdighet som er av loven" og "rettferdigheten av tro". Der lærer han oss også grundigere hva hver av disse innebærer.

I Gal 4 skildrer han de to veiene, i budskapet om Abrahams to sønner, tjenestekvinnens og den frie kvinnes. I Heb 12 skildrer han dem med de to fjellene, Sinai og Sion, som var så velkjente og betydningsfulle. "For den som arbeider, blir ikke lønnen regnet som nåde, men som fortjeneste. Men den som ikke arbeider, men tror på ham som rettferdiggjør den ugudelige, ham blir hans tro tilregnet som rettferdighet". I Mat 20 ser vi også Kristus taler om at den som viste til sin egen innsats, fikk ingen nådegave, mens derimot den som bare var avhengig av landeierens godhet, fikk alt av nåde. Og i Gal 3: 10 taler Paulus sterkt mot dem som trodde de skulle få nåde på gjerningenes vei. Han sier: "Så mange som bygger på lovgjerninger - ordrett: "som er av lovens gjerninger" -, er under forbannelse. For det står skrevet: Forbannet er hver den som ikke holder fast på alle de ord som er skrevet i lovens bok, slik at han gjør dem". Det vil si at på denne veien må en fullkomment oppfylle alt, - eller være forbannet. I den ulykkelige tilstanden er altså de som lever i den villfarelsen at de tror de kan oppnå nåde, samtidig med at de ennå lever under loven. Dette skildres altså med den dommen som rammer en hustru hvis hun har forhold til en annen mann, mens hennes rette mann lever.

Det andre vi lærer her, er hvor fullkomment fri fra lovens dommer de menneskene er, som er døde fra loven og forenet med Kristus. Paulus sier de er like så fri som en kvinne er fri fra ekteskapsloven som bandt henne til mannen, når hun har sett sin ektemann dø og begravet. Ekteskapets band er oppløst og helt bortfalt ved at mannen døde. Så nå kan kvinnen fritt og uten synd ekte en annen mann. Akkurat så lite som den døde og begravne mannen har noen rett eller makt over henne, så lite gjelder lovens bud, forbud og dommer over den kristne som ved troen lever forenet med Kristus.

Loven kan verken rettferdiggjøre eller fordømme en slik sjel. Dette forholdet bygger han så videre på, når han fortsetter: